

Biscaia, Guipuscoa & Legio.

*Règio:**Vivedicta.**Situs.**Cœli temperies.**Soli fertilitas.**Animalium varietas.**Imperium majorum.**Opida.*

Biscaia Ioanni Gerundensi Episcopo a Bastulis Bæticæ antiquis cultoribus nomen trahit. Hi enim cum primum ex Libya in Hispaniam Bæticam concessissent, a Mauris loco pulsæ in Galeciæ montes confunserunt, ibique domicilia statuentes nomen gentis retinuerunt, ut *Bastula* ab eo tempore dicta sit, quæ nunc *Biscaia* nominatur. *Biscaia* a nonnullis *Vasca* appellatur, quæ vox ad Vasconum nomen proxime accedit. Hispaniæ regio est ad Oceanum Montibus obsita. Temperatius in ea Clementiusque celum, quam in reliqua Hispania. Magnis enim Montibus circumdata nec frigore nimio infestatur, nec calore nimio torretur. Regio Arboibus, quæ navibus fabricandis idoneæ, referta. Novit hoc præter alias Provincias tota Hispania, cui integræ nonnunquam classes hinc subveniuntur. Castanearum, Nucum, Pomorum, que *Aurea* cognominantur, Resinæ, Metallorum omnis generis, præcipue Ferri, Nigrique Plumbi, & aliarum recum feracissima. Vino carenti potum subministrant Poma saporis optimi, pressa. Animalium hic Terrestrium, Marinorum, Volañum: Fructuum, omniumque, quæ vita hominum commodius agenda necessaria, ingens copia. Quam *Biscaiam* hodie dicimus, habitarunt olim *Cantabri*: latius tamen quam ipsa Biscaia patet, occupatis etiam locis iis, ubi nunc *Guipuscoa* & *Navarra*. Populi celeberrimi multorumq; scriptis decantati. Hi vitam nullam sine armis esse existimabant. Omnibus Hispaniæ populis subiectis, & in populi Romani potestatem adductis, Iuli cum Asturibus aliisque conregionalibus vinci non potuerunt. Debellavit tandem ferocissimam gentem, bello fere quinquennali fractam & defatigatam, C. Cæsar Octavianus Augustus; ipse contra eos reliquosque Romanos nondum parentes profectus. Subjugavit autem Cantabros Vipsanii Agrippæ, ceterorumq; Legatorum quos secū duxerat, industria & fortitudine. Est in Biscaia, præter alia, opidū nobile *Bilbao*, sic dictū, ut quidam opinatur, quasi, cōmutatione literarum Hispanis familiari *Belvao*, id est *Bellum vadum*. Condidit Didacus Lopeus de Hazo, Cantabrorum Princeps anno a Christo nato cīc ccc, aut circiter. Tria cum primis hoc opidū commendat, Situs oportunitas, Annonæ copia, mirabilisque Negociorum Hominumque varietas & multitudo. Situm etiam loco plano duobus ab Mari milliaribus. Per hoc Opidum in reliquam Hispaniam importatur, quidquid Anglia, Gallia, Belgica mittunt: per idem ipsum exportatur quidquid cum iisdem aliisque Regionibus communicandum censem Hispania. Reperiunt hic est Cives, qui soli quotannis sua pecunia tres quatuorque naves ædificari curant. Ab altera parte, opidulum habet in ora maritima *Portugallette*, vulgo nuncupatum, a quo rivus quidam, maris ingens brachium, non solum in hanc urbem usque: sed in ipsas etiam domos influit. Hoc importari atque exportari parvo negocio, vilique precio, varia Mercium, aliarumque rerum genera indies videre est. Sunt etiam in Biscaia portus nobilissimi. Nec est cur Pilicium ullum genus requirat, cum & optimos habeat, & quantos ferre velit, eosque recentes. Margaritas item marinæ non negant cotiæ, sed quæ ignobiliores. Gens affabilis, hilariæ, elegans. Virginibus Biscainis mos, quamdiu innuptæ sunt, nec capillos alere, nec velari.

Statim